

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

Н А К А З

м. Івано-Франківськ

20 травня 2022 р.

№ 116

Про введення в дію
положення

На виконання ухвали Вченої ради університету від 29 вересня 2021 р. (протокол № 09/627),

Н А К А З У Ю:

1. Ввести в дію з 01 травня 2022 р. «Положення про електронні навчальні курси Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу», що додається.
2. Директорам інститутів, завідувачам кафедр ознайомити працівників та студентів університету із зазначеним Положенням та забезпечити неухильне його виконання.
3. Експертній комісії університету з атестації електронного курсу здійснювати атестацію згідно критеріїв, що сформульовані в даному Положенні.

Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора Олега Мандрика.

Ректор

Євстахій КРИЖАНІВСЬКИЙ

ПОЛОЖЕННЯ

про електронні навчальні курси Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

1. Загальні положення

1.1. Положення про електронні навчальні курси (далі – Положення) визначає поняття електронного курсу навчальної дисципліни (далі – ЕНК), основні засади організування і впровадження технологій електронного навчання, а також – порядок визнання ЕНК як навчально-методичного комплексу, придатного для використання у навчальному процесі Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (далі – Університет).

1.2. Нормативно-правова база, згідно з якою розроблене Положення:

– закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про авторське право і суміжні права»;

– національні стандарти України ДСТУ 3017:2015 «Видання. Основні види. Терміни та визначення понять», ДСТУ 7157:2010 «Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості»;

– наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1060 «Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси»;

– Тимчасове положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ;

– Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни;

– Положення про дистанційне навчання в ІФНТУНГ;

– Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ.

Положення розроблене також з урахуванням вимог інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність у сфері науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення системи освіти.

1.3. Основні терміни та визначення

Змішане навчання – формат організування навчальних занять, що передбачає поєднання очного формату з технологіями дистанційного навчання шляхом використання системи електронного навчання та різноманітних цифрових інструментів для підтримання навчання.

Електронний навчальний курс (ЕНК) – комплекс навчальних, наукових, інформаційних, довідкових матеріалів і засобів, розроблених в електронній формі та об'єднаних у єдиний педагогічний сценарій, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективного організування навчального процесу в Університеті.

Поточна копія електронного навчального курсу – копія, виконана шляхом клонування атестованого електронного навчального курсу, застосовного для організування навчального процесу з використанням технологій онлайн-навчання для конкретного потоку або академічної групи здобувачів вищої освіти.

Роль у системі електронного навчання – набір прав та можливостей, визначених для всієї системи, які доступні відповідним користувачам.

Автор – користувач системи електронного навчання, який створив та сертифікував ЕНК і може редагувати курси, а також використовувати їх у навчальному процесі.

Студент у системі електронного навчання – користувач, який має доступ для перегляду курсів.

Учасники навчального процесу – особи, які навчаються, та особи, які забезпечують навчальний процес у системі електронного навчання.

1.4. ЕНК, як складова частина освітнього процесу в Університеті, має навчально-методичне призначення, використовується для забезпечення навчальної діяльності студентів і є одним з елементів освітньо-інформаційного середовища Університету.

Метою створення бази ЕНК в Університеті є змістове наповнення освітнього простору Університету, забезпечення рівного доступу учасників навчального процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів, створених на основі інформаційних технологій, та модернізація освіти із застосуванням формату змішаного навчання.

1.5. Система онлайн-навчання Університету може використовуватись для: індивідуалізації навчального процесу; розширення можливостей доступу студентів та викладачів до навчальних матеріалів; підвищення якості й ефективності навчального процесу шляхом застосування інноваційних освітніх технологій; підвищення кваліфікації працівників; підготовки до

вступу у заклад вищої освіти; навчання іноземних студентів, аспірантів та осіб без громадянства тощо.

1.6. Курси, використовувані у навчальному процесі Університету, проходять процедуру атестації відповідно до Положення про атестацію електронних навчальних курсів.

2. Вимоги до курсу

2.1. ЕНК виконує кілька важливих дидактичних функцій і може поєднувати в собі: засоби зберігання та відтворення змісту навчання; засоби унаочнення навчального матеріалу; модель (моделі) об'єктів вивчення; середовище й засоби навчальної діяльності студентів над моделями об'єктів вивчення; засоби організації управління навчальним процесом; збирання даних щодо навчання студентів на курсі та аналізування якості навчання.

2.2. ЕНК має відповідати таким основними характеристикам:

- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- логічність вивчення навчального курсу;
- система взаємодії викладача і студента, студентів між собою за допомогою засобів інформаційних технологій;
- наявність ресурсів та засобів, що відповідають основним навчальним елементам та елементам контролю згідно з робочою програмою дисципліни: лекції, практичні, семінарські, лабораторні, самостійні роботи, залік, іспит;
- якісна та прозора система контролю й оцінювання навчальної діяльності студентів;
- наявність засобів для організування періодичного синхронного зв'язку здобувачів вищої освіти та викладача для проведення консультацій (посилання на відеоконференцію, чати в месенджерах тощо).

2.3. Кожен ЕНК повинен мати встановлену структуру з обов'язковими складовими:

- опис, де зазначено, для якої спеціальності підготовки призначений курс та інформацію про автора;
- загальна інформація про навчальну дисципліну, у якій подано: робочу програму (силабус), критерії оцінювання, календарний план, джерела інформації, глосарій та оголошення у вигляді форуму;
- теоретичний матеріал (лекційний): конспект лекції (розгорнутий чи скорочений), мультимедійні презентації лекцій, структуровані електронні

навчальні матеріали, електронний конспект лекцій, аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, посилання на електронну бібліотеку чи репозиторій;

–практичні (семінарські, лабораторні) роботи: зміст, методичні вказівки щодо їхнього виконання, в тому числі відео та інші мультимедійні матеріали, список індивідуальних завдань та питань для обговорення, завдання для проєктної діяльності, форма подання результатів виконання;

–завдання для самостійної роботи студентів: додатковий теоретичний матеріал, приклади виконання додаткових завдань, список індивідуальних завдань, методичні рекомендації щодо їхнього виконання, питання для обговорення в онлайн- та офлайн-режимах, форми подання результатів виконання додаткових завдань;

–засоби організування онлайн-оцінювання за елементами контролю, передбаченими в робочій програмі дисципліни (вступний контроль, контрольні запитання, модульний контроль, колоквиум, підсумковий тест, іспитовий тест тощо).

–інші додаткові матеріали.

3. Електронні ресурси

3.1. Курси складаються з електронних ресурсів, призначених для висвітлення змісту навчальних матеріалів та для контролювання успішності їхнього засвоєння, мають бути доступними онлайн та можуть містити такі ресурси:

–*електронний документ* – документ, інформація в якому подана у формі електронних даних і для використання якого потрібні технічні засоби;

–*електронне видання* – електронний документ, що пройшов редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості й призначений для розповсюдження в незмінному вигляді у форматі PDF;

–*електронний аналог друкованого видання* – електронне видання, що в основному відтворює відповідне друковане видання, зберігаючи розташування на сторінці тексту, ілюстрацій, посилань, приміток тощо в форматі PDF або DjVu;

–*електронні дидактичні демонстраційні матеріали* – електронні матеріали (презентації, схеми, відео- й аудіозаписи тощо), призначені для супроводу навчально- виховного процесу;

–*гіпертекстове видання* – видання, текст для перегляду на комп'ютері, що містить зв'язки з іншими документами («гіперзв'язки» чи «гіперпосилання»);

читач має змогу перейти до пов'язаних документів безпосередньо з вихідного (первинного) тексту, активувавши посилання;

–*електронний журнал оцінок* – форма обліку навчальної діяльності студентів для одержання статистичних даних про академічну успішність студентів, а також для їхнього опрацювання з метою аналізу різних показників успішності з конкретної дисципліни;

–*комп'ютерний онлайн-тест* – стандартизовані завдання, представлені в електронній формі, призначені для поточного, модульного і підсумкового контролю рівня навчальних досягнень, а також самоконтролю, та/або такі, що забезпечують вимірювання психофізіологічних і особистісних характеристик випробовуваного, централізовану обробку результатів яких здійснюють за допомогою відповідних програм;

–*електронний словник (глосарій)* – це електронне довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними.

3.2. Для розроблення ЕНК можуть бути використані довільні інструментальні програмно-технічні, апаратні засоби та методики, а також сторонні електронні навчальні ресурси, за умов дотримання вимог щодо створення й використання об'єктів авторського права і суміжних прав.

3.3. Відповідальним за дотримання вимог щодо використання об'єктів авторського права є автор електронного навчального курсу. У разі виявлення порушення авторських прав, звернення щодо порушення направляють авторові електронного навчального курсу та адміністраторові ресурсу, де розміщено курс, які зобов'язані вжити заходів щодо усунення порушення.

Орієнтовна структура курсу

Загальні відомості	Робоча програма
	Критерії оцінювання
	Друковані та інтернет-джерела
	Глосарій
	Новинний форум
Модуль 1	Теоретичний матеріал

	Практичні (семінарські, лабораторні) роботи
	Завдання для самостійної роботи
	Модульний контроль
Модуль 2	...
Підсумкове оцінювання	

3.4. Після завершення навчання за курсом студенти проходять в обов'язковому порядку анкетування щодо оцінювання якості курсу. Результати анкетування студентів подають на кафедру, за якою закріплена дисципліна, та гарантові освітньої програми, який у разі негативної оцінки має право повернути курс на доопрацювання.

4. Порядок розроблення та атестації електронного навчального курсу в Університеті

4.1. Створення ЕНК в Університеті передбачає такі етапи:

- навчання науково-педагогічних працівників (НПП) щодо створення електронного навчального курсу;
- наповнення ЕНК електронними навчально-методичними ресурсами в повному обсязі відповідно до вимог;
- апробація ЕНК протягом одного навчального семестру;
- атестація електронного навчального курсу на рівні Університету.

4.2. Атестацію ЕНК на рівні Університету здійснюють раз на семестр після проходження студентами курсу, поданого на апробацію, за вимогами, затвердженими цим Положенням. Рішення комісії ґрунтується на висновках двох видів експертиз: змістовно-наукової та структурно-функціональної.

4.3. Змістовно-наукова експертиза, яку кафедра проводить із залученням не менше ніж двох фахівців із предметної галузі, передбачає аналізування наукового рівня матеріалів курсу, відповідності змісту державним стандартам освіти, цілям і завданням курсу; оцінювання актуальності змісту, новизни поданого матеріалу, його завершеності і логічної узгодженості, а також змістовного наповнення та методичної доцільності створених ресурсів, методичних аспектів організування курсу, педагогічно-психологічних засад

організування навчальної діяльності студентів та науково-педагогічних працівників, їхньої взаємодії, організування системи контролю.

4.4. Процедура проведення змістовно-наукової експертизи включає такі кроки:

- призначення кафедрою експертів (не менше ніж 2 особи). Якщо є потреба, кафедра може залучати фахівців відповідної галузі з інших установ;

- надання автором ЕНК запрошення експертам із посиланням на ЕНК та паролем доступу;

- здійснення он-лайн експертизи (додаток);

- підготовка (за необхідності) кафедрою окремих критеріїв оцінювання, що детально враховують специфіку фахових напрямів;

- надання результатів експертизи за запитом кафедри, обговорення результатів експертизи на засіданні кафедри та підготовка експертного висновку кафедри (додаток);

- подання експертного висновку кафедри до комісії Університету з атестації ЕНК для організування структурно-функціональної експертизи.

4.5. Структурно-функціональна експертиза передбачає аналіз виконання загальносистемних вимог до ЕНК, наявності обов'язкових складових ЕНК та визначення відповідності кожної складової вимогам.

4.6. Структурно-функціональну експертизу проводять згідно з графіком. Після завершення експертизи авторам надають рекомендації та, за потреби, час на доопрацювання ЕНК.

4.7. У разі недоопрацювання ЕНК автором в установлений термін із будь-яких причин, для подальшого розгляду цього ЕНК комісією з атестації відповідна кафедра має повторно подати ЕНК на експертизу в установленому вище порядку.

4.8. Рішення комісії Університету з атестації ЕНК формується на основі висновків незалежних експертів, подання кафедри та затверджується наказом ректора Університету з рекомендацією до використання ЕНК у навчальному процесі з наданням відповідного сертифіката **та внесення оцінкових балів із сертифіката в рейтинг викладача.**

4.9. У разі успішної атестації електронного навчального курсу, його використовують як шаблон для створення поточних копій курсу для провадження освітнього процесу у подальших академічних групах/потоках здобувачів вищої освіти, які вивчають цю дисципліну.

Моніторинг використання сертифікованих ЕНК

4.10. Із поточними копіями ЕНК можуть працювати викладачі, які не є авторами курсів за наявності рішення кафедри. Водночас авторство курсу зберігається за особою, яка атестувала курс.

4.11. У разі зміни робочої програми дисципліни, педагогічного сценарію дисципліни та появи інших чинників, що потребують корегування або ґрунтовного доопрацювання електронного навчального курсу, викладач, за яким закріплена дисципліна, але який не є автором ЕНК, має право розробити та атестувати власний ЕНК із цієї дисципліни.

4.12. Для здійснення моніторингу використання сертифікованих ЕНК у навчальному процесі застосовують анкетування студентів (після завершення вивчення дисципліни). Студенти, зареєстровані на курсі, заповнюють анкету (додаток), у якій висловлюють своє ставлення до ЕНК.

4.13. Заступники директорів відповідного інституту моніторять статистику щодо активності студентів на курсі.

4.14. Щороку автор має оновити матеріали курсу до актуального стану, зміст відповідно до затверджених навчальних програм та функціональність згідно з чинними вимогами до ЕНК.

4.15. Кафедра контролює використання курсу, активність участі у форумах, відвідування та відповідність підсумкового оцінювання і подає звітність до навчального відділу.

РОЗРОБЛЕНО:

Директор ІАБЕ

Директор ІІТ

Завідувач кафедри ЗПФ

Доцент кафедри КСМ

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Начальник НВ

Завідувач ЦДН

Завідувач ВЛтаА

Мирослав МАЗУР

Ігор ЛЮТАК

Мар'ян ГАЛУЩАК

Мар'ян СЛАБІНОГА

Олег МАНДРИК

Ярослав ШТАНЬКО

Наталія ПІНДУС

Іван СТЕЛІГА

Оцінювання завідувачем кафедрою

№	Елемент електронного курсу	Характеристика	Максимальна кількість -35 балів
1	Елемент електронного курсу	Анотація дисципліни, робоча програма курсу.	4
2	Педагогічний сценарій	Відповідає робочій програмі дисципліни.	2
3	Друковані та інтернет-джерела. Термінологічний словник	Запропоновані друковані та Інтернет-джерела містять основні і додаткові навчально-методичні матеріали з дисципліни. Запропоновані джерела є актуальними та сучасними. Основні терміни з дисципліни подані у глосарії до курсу. ▪	3
4	Форум та онлайнконсультація	Студентам надана можливість отримання асинхронних/синхронних консультацій та проведення усіх видів навчального навантаження згідно розкладу засобами синхронного зв'язку.	2
5	Теоретичний матеріал	Кожна тема, що подається в електронному курсі, висвітлена в обсязі достатньому для оволодіння навчальним матеріалом Зміст навчального матеріалу відповідає освітнім стандартам, робочій програмі Навчальний матеріал у ЕНК викладено у логічній послідовності, на доступному рівні. Кожна тема містить актуальну наукову інформацію щодо предметної області вивчення Навчальний матеріал, викладений у ЕНК має практичне значення Матеріал викладено грамотно, лінгвістично чисто.	6
6		Текстовий навчальний матеріал достатньо підкріплений графічно, мультимедійними, відео та аудіофрагментами	4

Оцінювання завідувачем кафедрою

		Відеозаписи лекцій містять записи лекцій, які відповідають за змістом необхідному рівню подання навчального матеріалу.	
7	Практичні, лабораторні роботи	Зміст практичних, лабораторних контрольних робіт КР/КП, відповідає необхідному рівню оволодіння вміннями та навичками, які зазначаються у робочій програмі. Методичні вказівки з виконання практичної, лабораторної роботи дають повне пояснення щодо виконання роботи. Завдання для самостійної роботи відповідають змісту вмінь і навичок, які необхідно набути.	6
8	Модульний контроль та підсумкова атестація	Навчальний тест (завдання, питання) містить завдання з ключових питань дисципліни та відповідає рівню засвоєння знань. Завдання або тест охоплює весь матеріал з модуля та відповідає вимогам до знань, умінь і навичок, якими необхідно оволодіти під час вивчення модуля. Зміст контрольних запитань відповідає вихідним вимогам до знань, умінь і навичок. Тестові завдання охоплюють навчальний матеріал всіх модулів дисципліни (повнота контролю). Тест відповідає умовам валідації	8

Всього: 35 балів

Оцінювання керівником Центру дистанційного навчання

№	Розділ ЕНК	Елемент ЕНК	Максимальна кількість балів
Відповідність структури електронного курсу			35
1	Загальна інформація про електронний курс	<p>Візитка курсу (наявність анотації, і відомостей про автора курсу). Робоча програма. Педагогічний сценарій (критерії оцінювання кожної роботи дозволяють чітко зрозуміти вимоги до якісного виконання завдання для отримання позитивної оцінки та її градації). Налаштовано шкалу оцінювання в журналі оцінож.</p>	8
2		Друковані та інтернет-джерела. Глосарій.	3
3		Форум. Онлайнконсультації.	3
4	Навчально-методичні матеріали з дисципліни та конфігурація зворотних зв'язків	<p>Кожна лекція (НЕ) подана згідно вимог(назва лекції, анотація, ключові слова, формат, контрольні запитання (завдання)) Наявні якісні мультимедійні матеріали, що охоплюють усі лекції/теми(окрім відеофрагментів)</p>	6
Відеофрагменти використовуються для демонстрації понять, явищ, процесів тощо тривають в середньому 5-10 хв., доповнюються необхідним аудіо супроводом .			

Оцінювання керівником Центру дистанційного навчання

5		Наявність зворотних зв'язків до кожного виду роботи (завдання).	3
6		<p>Методичні рекомендації для виконання практичних, лабораторних, контрольних робіт та КР/КП з винесеними окремо на сторінці курсу прикладами виконання та варіантами завдань).</p> <p>У завданні деталізовано форму подачі результатів, з критеріями оцінювання, терміном виконання.</p>	6
7	Модульний контроль та підсумкова атестація	<p>Питання для самопідготовки.</p> <p>Контрольний тест (білети, завдання) дисципліни/модуля.</p> <p>Наявність банку питань (тестових питань), що містять різні категорії складності, для формування проміжних контролів, допусків чи остаточних іспитових/залікових контролів.</p>	6

Всього: 35 балів.

Анкета «Оцінювання ЕНК студентами»

Питання анкети	Погод-ж уюсь	Частково погоджуюсь	Не погоджую
1. Програма курсу чітко подана, у зрозумілій формі подано план проведення занять і контрольних заходів	0,5	0,25	0
2. Достатньо роз'яснені критерії підсумкової атестації з дисципліни	0,5	0,25	0
3. У оголошеннях та форумах подані актуальні питання для обговорення	0,5	0,25	0
4. Запропоновані друковані та Інтернет джерела містять основні та додаткові навчально-методичні матеріали з дисципліни	0,5	0,25	0
5. Зміст курсу добре структурований	0,5	0,25	0
6. Ключові терміни достатньо пояснені	0,5	0,25	0
7. Викладений матеріал актуальний і достатньо підкріплений графікою, мультимедіа, відео та аудіо фрагментами	0,5	0,25	0
8. Навчальний матеріал викладено у логічній послідовності, на доступному рівні, в обсязі достатньому для оволодіння навчальним матеріалом	0,5	0,25	0
9. Навчальний матеріал викладено професійною мовою	0,5	0,25	0
10. В курсі реалізовано інтерактивний самоконтроль пройденого матеріалу	0,5	0,25	0

11. Пропонуються інтерактивні методи навчання	0,5	0,25	0
12. Матеріал подається зрозумілою мовою, цікаво, стимулюється творче мислення студентів та їх активність	0,5	0,25	0
13. Рівень трудомісткості завдань для самостійного опрацювання відповідає пропонованому ресурсу часу	0,5	0,25	0
14. Наявні теоретичні відомості щодо змісту, послідовності та методики виконання лабораторних (практичних) робіт, графічні зображення, приклади виконання завдань, індивідуальні завдання подані в обсязі достатньому для самостійного оволодіння студентами навчальним матеріалом	0,5	0,25	0
15. Критерії оцінювання кожної практичної (самостійної) роботи дозволяють чітко зрозуміти границі якісного виконання завдання для отримання позитивної оцінки	0,5	0,25	0
16. Тестові завдання охоплюють навчальний матеріал, висвітлений у матеріалах курсу	0,5	0,25	0
17. Забезпечується он-лайн та офлайн спілкування для проведення консультацій	0,5	0,25	0
18. Постійне оцінювання (семінари, тести, анкети і ін.) відображає зміст курсу та здійснюється вчасно і об'єктивно	0,5	0,25	0
19. Задоволений(а) якістю навчального курсу	0,5	0,25	0
20. Задоволений(а) відповідністю предмету вибраній спеціальності	0,5	0,25	0

Всього: 10 балів.